

Festivals: bombolla o aposta de futur

Crònica de les conclusions extretes arran de la taula de debat celebrada en el marc de l'Anuari en Viu

Taula de festivals dins la jornada de l'Anuari en viu 2020 | Xavier Mercadé

El passat 18 de febrer es va celebrar l'Anuari en Viu, una jornada amb quatre taules rodones que van posar a debat temes com el fenomen dels festivals de música, el bum de les músiques urbanes, els protocols de gènere en programacions musicals i la relació entre festivals i sostenibilitat. En el cas de la taula de debat al voltant del fenomen dels festivals, en què hi van participar Almudena Heredero (Primavera PRO), Jordi Herruela (Cruïlla), Maria Lladó (Institut Ramon Llull) i Joan Roselló (The Project), la moderadora Mireia Madroñero explica les claus del que es va parlar.

Video: <https://www.youtube.com/watch?v=2k83fssmTm8>

A partir de les dades obtingudes a l'Anuari 2018 i les dades més recents d'assistència (edicions 2019), els ponents de la taula rodona van valorar molt positivament l'acollida de festivals que se celebren a Catalunya i els Països Catalans i l'auge d'un nou model de consum musical actual (d'escoltes i de música en viu), radicalment diferent a com es feia abans. Es va posar en qüestió, per tant, el terme 'bombolla', ja que el context global no és de 'punxada' dels esdeveniments que programen música en viu, sinó que aquests se sostenen i, en general avancen a ritme moderadament creixent.

Els festivals es defineixen com esdeveniments que apleguen gent que es desplaça des de molts llocs diferents per compartir un estil musical comú, concentren comunitat i esdevenen punt de

trobada. Les institucions els donen suport i avalen no tan sols des d'una òptica local, sinó també internacional, ja que diversos festivals catalans han esdevingut referent mundial i són marca exportable de la cultura catalana, de la ciutat i del territori. L'abundància de festivals i cicles (al voltant d'uns 400 anuals) i l'assistència perseverant rau en un context de molta oferta, però també de molta demanda. Això respon a un panorama orgànic de la ciutat on se succeeixen i conviuen de manera natural, sostenible, amb respecte i amb la incorporació de nous. Tot i la sostenibilitat actual i l'onada de recuperació (després dels greus 2009-2010), es tracta de projectes limitats, que no poden créixer infinitament i que, alhora, són un negoci fràgil, arriscat i de difícil retorn econòmic. Per aquesta raó, festivals de gran envergadura han considerat oportú generar aliances amb fons d'inversió internacionals, que els permetin refermar i consolidar els projectes.

Aquestes aliances i la tendència aclaparadora de grans grups internacionals com Live Nation i AEG es perceben amb cert recel, des de la vessant de promotora independent, ja que han modificat el model de contractació, el sector i el negoci de la música actual, amb la voluntat de control dels grans projectes musicals mundials. Malgrat aquesta alarma, i defugint una predicció 'apocalíptica', l'esperança i aposta de futur de promotores mitjanes i petites cal basar-la, sobretot, en la singularitat cultural i genuïna dels festivals, ja que aquesta no pot ser comprada, ni copiada si un festival ha d'oferir quelcom més que entreteniment. La diversitat de formats i riquesa de Catalunya permet un ecosistema festivaler nodrit, amb projectes de qualitat i professionalitat, una programació artística acurada i amb un coneixement indispensable dels públics, ja que aquests són determinants, cal fidelitzar-los i ser conscients de la seva diversitat.

Cuidar i conèixer els públics d'un festival, permetrà crear un esdeveniment més vertebrat, coherent, personalitzat i amb més probabilitats de tenir bona acollida. Alhora, s'incideix en el fet que els públics també han de ser crítics, polítics i estar ben informats per tal de saber què consumeixen i qui organitza els esdeveniments a què assisteixen. Una qüestió imprescindible per tal que els festivals funcionin és la feina constant durant tot l'any de les promotores, generar activitat i contingut i establir ponts comunicatius, no només via xarxes socials. Una via és la vessant de promotora de concerts i d'altres esdeveniments periòdics, que es facin a altres emplaçaments de la ciutat i el territori. Es va recalcar la importància del treball conjunt amb les sales i la connexió directa dels festivals amb aquestes, com a pas previ necessari dels projectes artístics.

També, pel que fa a projectes catalans, es va considerar molt positiva la participació en festivals, ja que aquests ofereixen visibilitat i, fins i tot, ser un aparador per donar-los a conèixer a públic internacional i potenciar que, de manera natural, es generin sinergies entre diferents projectes artístics i de diferents territoris (ex: Programa Live Europe, ETEP, Primavera PRO). Es va recalcar la importància de confeccionar cartells equilibrats i complets amb artistes consolidats, referents, emergents i apostes amb risc.

Almudena Heredero (Primavera PRO), Jordi Herreruela (Cruïlla), la moderadora Mireia Madroñero, Joan Roselló (The Project) i Maria Lladó (IRL) Foto: Arxiu Enderrock

Pel que fa a la paritat en els cartells de programació, va haver-hi unanimitat en la importància de treballar-la i tenir-la en compte per una qüestió natural i de llei. El cartell paritari de l'edició 2019 del festival Primavera Sound va esdevenir un referent clar d'una programació que sí que és possible i que cal fer visible, no tan sols dalt dels escenaris, sinó també en la indústria de la música completa.

En una predicció futura de cap a on avança el sector de la música en viu i els nous models de festivals -sobretot, de música popular i moderna- amb gèneres com les músiques urbanes en estat d'auge, es va posar de manifest el consum ràpid d'escolta, el nou valor que es dona a la música, l'emergència i la limitació de l'atenció (que tot sovint pot fer baixar la fidelitat en els artistes). Es va incidir també en la qüestió bàsica de l'educació musical per tal d'apropar la música en viu al públic, sobretot, al jove. No entendre-la com a soroll, ni com una problemàtica, sinó aprendre-la a estimar i a gaudir. Més enllà de la música moderna, es va fer un apunt especial per la música clàssica, que costa que es tingui en compte i es programi en contextos diversos i posar-la en relleu.

Durant el torn de preguntes es va manifestar la importància de la valoració i l'anàlisi després del festival, i com cal treballar conjuntament promotores i administració pública per cuidar aquest teixit. Com a últim apunt es va valorar la rellevància dels festivals fora dels grans nuclis urbans i de ciutats com Barcelona -que concentren la programació musical assídua i completa-, ja que són les ocasions de descentralitzar, apropar la música a la resta de municipis catalans i posar en valor l'impacte d'aquests esdeveniments en el territori, a nivell cultural, social, econòmic, comercial i de serveis.